

ریاضی مهندسی پیشرفته

www.ketab.ir

تألیف:

فرزین حاجی جمشیدی

لطف الله پور فرج

سروشانه	:	حاجی جمشیدی، فرزین، ۱۳۲۰ -
عنوان و نام پدیدآور	:	ریاضی مهندسی پیشرفته/تألیف فرزین حاج جمشیدی، لطف الله پورفرج.
مشخصات نشر	:	تهران : صفار، ۱۳۹۴ .
مشخصات ظاهري	:	۴۶۸ ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	:	978-964-388-502-1
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	ریاضیات مهندسی
موضوع	:	معادله های دیفرانسیل
موضوع	:	ریاضیات مهندسی — مسائل، تمرین ها و غیره (عالی)
شناسه افزوده	:	پورفرج، لطف الله
رده بندی کنگره	:	TAT۳۳/۲۹۱۳۹۴
رده بندی دیوبنی	:	۶۰۰۰۱۵۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۱۶۹۳۵۶

فهرستنويسي پيش از انتشار: انتشارات صفار

نام کتاب : ریاضی مهندسی پیشرفته
 نویسنده : فرزین حاجی جمشیدی، لطف الله پورفرج
 حروفچینی : معرفت
 طرح جلد : فرهاد کمالی
 لیتوگرافی : گنج شایگان ① ۵۵۴۰۲۱۸۴
 چاپخانه : گنج شایگان ① ۵۵۴۰۳۴۷۸
 نوبت چاپ : دوم ۱۱۰ نسخه
 شمارگان : ۳,۲۰۰,۰۰۰ ریال
 قیمت : انتشارات صفار
 ناشر : خیابان انقلاب- رویروی دیرخانه دانشگاه تهران- بازارچه کتاب- طبقه زیرین
 مرکز پخش : خیابان انقلاب- رویروی دیرخانه دانشگاه تهران- بازارچه کتاب- طبقه زیرین
 انتشارات اسراقی ① ۶۶۴۰۸۴۸۷ تلفن: ۶۶۹۷۰۹۹۲
 پخش کتاب بیشن ① ۶۶۴۹۶۲۹۹
 کتابفروشی صفا ① ۶۶۹۷۸۸۴۶

www.saffarpublishing.ir

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۳۸۸-۵۰۲-۱

www.Eshraghipub.com

ISBN 978-964-388-502-1

Email: saffar_publishing@yahoo.com

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر، پخش یا عرضه کند مورد پیکرده قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

بخش اول: توابع مختلط

۱ اعداد مختلط

۱۵	۱-۱ معرفی اعداد مختلط
۱۶	۲-۱ شکل قطبی اعداد مختلط
۱۸	۳-۱ اعمال روی اعداد مختلط
۲۱	۴-۱ مزدوج یک عدد مختلط
۲۴	۵-۱ شکل‌های هندسی در صفحه مختلط
۲۵	۶-۱ توپولوژی صفحه مختلط
۲۶	۷-۱ صفحه توسعی یافته مختلط
۲۸	تمرینات
۳۲	جواب تمرینات

۲ توابع مختلط، حد و پیوستگی، مشتق، توابع تحلیلی و خواص آنها، نگاشت‌های مختلط

۳۵	۱-۲ تابع مختلط - تعیین صفرهای یک تابع
۳۹	۲-۲ حدود و پیوستگی تابع مختلط
۴۱	۳-۲ مشتق تابع مختلط
۴۶	۴-۲ توابع تحلیلی
۴۹	۵-۲ نگاشت‌های مختلط
۵۳	تمرینات
۵۷	جواب تمرینات

۳ آشنایی با توابع مختلط مقدماتی

۵۹	۱-۳ تابع نمایی
----	----------------

۶۰	۲-۲ توابع مثلثاتی .....
۶۲	۳-۲ توابع هذلولوی .....
۶۴	۴-۲ تابع لگاریتم .....
۶۵	۵-۲ تابع توانی .....
۶۶	۶-۲ تابع ریشه .....
۶۷	۷-۲ توابع معکوس مثلثاتی و هذلولوی .....
۷۱	تمرینات .....
۷۴	جواب تمرینات .....

۴ انتگرالهای مختلط

۷۰	۱-۴ تعریف انتگرالهای مختلط .....
۷۶	۲-۴ روش کلی محاسبه .....
۷۷	۳-۴ قضیه کوشی و نتایج آن .....
۸۲	۴-۴ قضیه انتگرال کوشی و نتایج آن .....
۸۷	۴-۵ کران یک انتگرال .....
۸۹	تمرینات .....
۹۲	جواب تمرینات .....

۵ دنباله‌ها و سری‌های مختلط، بسط تیلور و بسط لوران توابع

۹۵	۱-۵ دنباله‌های مختلط .....
۹۶	۲-۵ سری‌های عددی مختلط .....
۹۷	۳-۵ سری‌های توابع .....
۹۹	۴-۵ سری‌های توانی .....
۱۰۱	۵-۵ بسط تیلور توابع .....
۱۰۴	۶-۵ بسط لوران توابع .....
۱۰۹	۷-۵ محاسبه انتگرال با استفاده از بسط لوران توابع .....

۱۱۲	تمرینات .....
۱۱۵	جواب تمرینات .....

۶ نظریه حساب مانده‌ها

۱۱۷	۱-۶ صفرهای توابع و مرتبه آنها .....
۱۱۹	۲-۶ نقاط تکین توابع و انواع آنها .....
۱۲۲	۳-۶ قضیه حساب مانده‌ها .....
۱۲۷	۴-۶ کاربرد انتگرالهای مختلط در محاسبه انتگرالهای حقیقی .....
۱۳۹	تمرینات .....
۱۴۳	جواب تمرینات .....

بخش دوم: معادلات دیفرانسیل معمولی

۱۵۰	۱-۱ معادلات خطی مرتبه اول .....
۱۵۱	۱-۲ معادلات خطی مرتبه دوم - روش تغییر پارامترها .....
۱۵۳	۱-۲-۱ معادلات با ضرایب ثابت - روش ضرایب نامعین .....
۱۵۸	۱-۲-۲ معادلات با ضرایب متغیر - معادله کوشی اویلر .....
۱۶۱	تمرینات .....
۱۶۲	جواب تمرینات .....

۲ حل معادلات به کمک سری‌ها

۱۶۳	۱-۲ تعاریف و قضایای اولیه .....
۱۶۵	۲-۲ معادله دیفرانسیل لواندر .....
۱۶۶	۳-۲ معادله دیفرانسیل بسل .....
۱۷۰	تمرینات .....
۱۷۳	جواب تمرینات .....

۳ تبدیل لاپلاس

۱-۳ تعریف - تبدیل لاپلاس توابع مقداماتی ۱۷۵
۲-۳ وارون تبدیل لاپلاس - تابع هویسايد ۱۷۸
۳-۳ تبدیل لاپلاس مشتقات توابع ۱۸۰
۴-۳ چند فضیله مهم در تبدیل لاپلاس - پیچش دو تابع ۱۸۰
تمرینات ۱۸۳
جواب تمرینات ۱۸۴

بخش سوم: معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزیی

۱ مسائل مقدار مرزی - روش جداسازی متغیرها

۱-۱ تعاریف اولیه - جواب عمومی ۱۸۹
معادلات خطی مرتبه دوم و انواع آن ۱۹۰
جواب عمومی معادلات خطی ۱۹۱
۲-۱ تیجه گیری مسائل مقدار مرزی ۱۹۲
۱-۱ معادله گرما ۱۹۳
۲-۱ معادله موج ۱۹۴
۳-۱ معادله پتانسیل ۱۹۵
۴-۱ معادله پواسن ۱۹۶
۱-۲ روش جداسازی متغیرها ۱۹۷
تمرینات ۲۰۲
جواب تمرینات ۲۰۳

۲ مسائل اشترم لیوویل - سری ها و انتگرال های فوریه

۱-۲ توابع متعامد ۲۰۵
۲-۲ مسئله اشترم لیوویل و انواع آن ۲۰۹
۳-۲ سری های فوریه سینوسی و کسینوسی ۲۱۳

۱- مولد سری فوریه سینوسی	۲۱۳
۲- مولد سری فوریه کسینوسی	۲۱۶
۴-۲ مسئله اشترم لیوویل با شرایط تناوبی - سری های فوریه	۲۱۹
۵-۲ خواص و همگرایی سری های فوریه	۲۲۴
۷-۲ شکل مختلط سری های فوریه	۲۳۰
۶-۲ مسئله اشترم لیوویل منفرد - انتگرال های فوریه	۲۳۲
۱- مولد انتگرال فوریه	۲۳۳
۲- مولد انتگرال فوریه سینوسی	۲۳۶
۳- مولد انتگرال فوریه کسینوسی	۲۳۸
۷-۲ سایر مسائل اشترم لیوویل - سری های فوریه بدل، سری های فوریه لزاندرا	۲۳۹
مولد سری فوریه بدل	۲۴۰
مولد سری فوریه لزاندرا	۲۴۱
جدول مسائل اشترم لیوویل	۲۴۸
تمرینات	۲۴۹
جواب تمرینات	۲۵۷

۳ معادله گرما و موج یک بعدی - پتانسیل دو بعدی

۱-۳ مسئله انتقال گرما در طول یک میله نازک	۲۶۶
۲-۳ مسئله انتشار موج در طول یک نخ کشسان	۲۷۳
۳-۳ مسئله پتانسیل	۲۷۷
۱- معادله پتانسیل داخل مستطیل	۲۷۷
۲- معادله پتانسیل داخل دایره	۲۸۲
خلاصه روش جداسازی متغیرها	۲۸۸
تمرینات	۲۹۰
جواب تمرینات	۲۹۵

۴ تبدیلات در حل معادلات با مشتقهای جزئی

۳۰۲	۱- تبدیلات فوریه .....
۳۰۲	۱- تبدیل فوریه سینوسی .....
۳۰۷	۲- تبدیل فوریه کسینوسی .....
۳۱۱	۳- تبدیل فوریه .....
۳۱۵	۴- تعیین معکوس تبدیلات فوریه با استفاده از پیچش توابع .....
۳۱۷	۲-۴ تبدیل لاپلاس .....
۳۲۱	۳-۴ تبدیل ملین .....
۳۲۳	۴-۴ تبدیل های مختلط همدیس .....
۳۲۳	تمرینات .....
۳۳۶	چواب تمرینات .....

۵ معادلات گرما، موج و پتانسیل در ابعاد بالاتر

۳۳۹	۱-۵ معادلات گرما و موج داخل مستطیل .....
۳۴۰	تعمیم مسئله اشترم لیوویل در دو و سه بعد .....
۳۴۳	۱- معادله هلمهلتز داخل مستطیل .....
۳۴۵	۲- معادله هلمهلتز داخل دایره .....
۳۴۷	۲-۵ معادلات گرما و موج داخل دایره .....
۳۵۰	۳-۵ معادله پتانسیل داخل مکعب مستطیل .....
۳۵۱	۴-۵ معادله پتانسیل داخل استوانه .....
۳۵۴	۵-۵ معادله پتانسیل داخل کره .....
۳۵۶	۶-۵ معادلات گرما و موج سه بعدی .....
۳۵۷	۱- معادله هلمهلتز در مختصات دکارتی .....
۳۵۷	۲- معادله هلمهلتز در مختصات استوانه‌ای .....
۳۵۸	۳- معادله هلمهلتز در مختصات کروی .....
۳۶۰	تمرینات .....

جواب تمرینات

۲۶۴

بخش چهارم: حساب تغییرات

۲۷۱	۱- مقدمه
۲۷۱	۱- کوتاه‌ترین مسیر بین دو نقطه
۲۷۲	۲- مسیر نور در محیط‌های با ضریب شکست متغیر
۲۸۱	۳- نمو یا تغییر تابعک‌ها
۲۸۲	۴- معرفی δ و خواص آن
۲۸۶	۵- فرم‌های هم ارز معادله اویلر - لاگرانژ در حالت‌های خاص
۲۸۹	۶- رُنودزیک
۲۹۲	۷- تابعک وابسته به مشتقهای مراتب بالاتر
۲۹۵	۸- تابعک‌های وابسته به پیش‌ازیک تابع
۲۹۶	۹- تابعک‌های وابسته به توابع پیش‌ازیک متغیر
۲۹۹	۱۰- تابعک‌های مقید
۴۰۱	۱۱- روش‌های تقریبی حل مسائل تغییراتی
۴۱۳	تمرینات بخش چهارم
۴۱۶	جواب تمرینات

بخش پنجم: حساب تانسور

۴۱۹	۱- مقدمه
۴۲۱	۲- نمادگذاری اندیسی
۴۲۲	۳- اندیس‌های ظاهری، دلتای کرونتکر
۴۲۴	۴- تبدیلات مختصات
۴۲۱	۵- تانسور
۴۲۱	۶- قوانین نمادگذاری تانسور
۴۲۷	۷- تانسور دکارتی مرتبه دوم

۴۳۸.....	۸-۵ مؤلفه‌های تانسور و بردار تبدیل شده در یک مبنای متعامد
۴۴۱.....	۹-۵ حاصل ضرب دوتایی دو بردار
۴۴۳.....	۱۰-۵ تانسورهای دکارتی
۴۴۹.....	۱۱-۵ ماتریس تبدیل برای دو دستگاه دکارتی متعامد
۴۵۴.....	۱۲-۵ مقادیر ویژه و بردارهای ویژه یک تانسور
۴۵۷.....	تمرینات دوره‌ای فصل پنجم

جداول

۴۶۱.....	جداول تبدیلات فوریه و لاپلاس
۴۶۷.....	فهرست منابع